

ANDRA GÅNGEN GILLT - PÅ REMIXARMARK

Vad är remixkultur? Electrofanatiker gör kanske kopplingen till versionen av Katy Perrys senaste som de kan tänka sig att lyssna på eller en utmanare till ett Daft Punk-original. Remixkultur innefattar egentligen mycket mer än klipp-och-klistrande med musik; det är den ganska stora pysselhörnan där man gör pärlplattor av Dalí och sonetter av Focault.

Text: Bo Jenner

Remixkultur är ett väldigt brett område. Det innefattar egentligen mycket mer än bara musik, för det har nämligen att göra med att ta något som någon annan har gjort och göra om det. Anledningarna till att vilja göra det är många. Det kan röra sig om vördnad för verket, om ringaktning för det, om att du bygger vidare på det, eller om att du har en idé som verket utvecklar eller kompletterar. För vissa betyder det kanske helt enkelt att det är viktigt att skapa, och att det inte räcker att bara göra nytt: varje impuls måste följas av en handling, varje första byggsten av en andra.

När det gäller musik handlar debatten i dag mest om hur artister ska få betalt för sitt arbete, men också om vad som ska vara okej att göra med andras verk. Vilken betydelse remixande har för olika människor är alltihop argument för och emot en kultur som tillåter omarbetning och nyanvändning av musik som man inte själv är upphovsman till. Varför ska du få göra som du vill med min låt, och varför inte?

Vi gillar remixer och ser dem gärna i stora mängder, det är det ingen tvekan om. Därmed inte sagt att frågan är okomplicerad. Till exempel kan sägas till försvar för mer tveksamma röster att med ökad tillgänglighet ökar risken för att ens namn svärtas av andras slarviga användande av ens material, och av att bli förknippat med åsikter man inte sympatiserar med.

Vi snuddade mark i den digra skog som är delad kultur, och frågade Miami Horror, La Fleur, och DJ Nibc om förhållandet till egen och andras musik.

UTTRYCKET 'REMIXKULTUR' (ELLER EGENTLIGEN, 'REMIX CULTURE') MYNTADES AV LAWRENCE LESSIG. HONOM OCH CREATIVE COMMONS KAN VARA VÄRT ATT KOLLA UPP OM DU TYCKER ATT ÄMNEN ÄR INTRESSANT.

Miami Horror

Vi har sett ökat engagemang när det gäller energin som läggs på bands grafiska profiler på senaste. Suckers för gräll 80- och 90-talsretro förväntas falla platt för australiska Miami Horrors (alias till Ben Plant) färger och former om de inte upptäckt honom än. De är nog dessutom det bästa sättet att beskriva musiken, som spänner från rivig electro till soft dansmusik.

Till att börja med, vad har du för relation till ditt eget material? Tänker du på dina verk som dina barn?

Även om jag inte skulle säga att mitt material är som ett barn så delar man i slutändan något väldigt personligt med musiken, och nu när jag fokuserar på att göra mina nya grejer mycket enklare och mer konceptuella så håller tankarna och känslorna som jag lägger ner i arbetet på att nå en punkt där förhållandet nästan skulle kunna ersätta en kvinna. Och nej, det innefattar inte intim aktivitet.

När du producerar eget material, på vilket sätt påverkar influenser ditt arbete? Arbetar du aktivt med andras ljud och idéer, eller påverkar sådana saker ditt arbete utan att du tänker på det?

Jag gillar att bygga låtkoncept och -teman baserat på flera influenser, oavsett om det är illustrationer, film, eller musik. Min upplevelse är att det gör stor skillnad att omge sig med det man vill bli influerad av. Att arbeta direkt med idéer från verken hjälper ibland med att skapa en referens till influensen, och kan lägga till en nyans som inte hade kunnat skapats på något annat sätt.

Vem förtjänar hiss eller diss för en remix? Jag älskar i allmänhet remixer, men det är ganska enkelt att anklaga remixare för att rida på någon annans framgång – åtminstone om originalet är något att ha. Vad måste man tänka på när man använder andras material? Känner du någon gång att du måste berättiga ditt arbete?

Du förtjänar beröm för en remix om du kan göra en låt som är märkbart bättre än originalet, bra för sina egna kvaliteter,

eller funk på något annat sätt som originalet inte gör. Så länge de tillför låten något så tycker jag inte att remixare rider på andras framgångar, bland annat eftersom de oftast ombes att göra remixer.

Jag känner inte att jag behöver berättiga att jag använder någon annans material eftersom jag inte "använder" det som så. Jag får betalt av artisten eller skivbolaget för att omarbete låten på mitt eget sätt, så som jag känner är bäst. Ofta använder jag idéer som jag skulle kunna göra original av om jag inte använde dem för en remix.

Vad tycker du är skillnaden på att be om tillåtelse för att använda någon annans material, och att å andra sidan göra som man vill utan att fråga? Tycker du att man ska köpa låten för att få remixa den? Vill du ha möjligheten att neka tillåtelse?

Personligen gillar jag inte att få mina låtar remixade och vill bara få några få gjorda för speciella anledningar, alltså för att göra den mer dansbar eller för att se hur den kan påverkas av en artist som jag gillar. Man måste få låtdelarna [det vill säga de olika spåren] från artisten för att göra en riktig remix, så de flesta bootleg-remixer är ganska dåliga. Jag och skivbolaget vill hålla mina låtar ganska enkla och klassiska, så som de är, så vi begränsar nästan alla remixförfrågningar.

Sagt om remixer:

"WHEN I LOVE A SONG, I KIND OF WANNA HAVE IT. I DON'T KNOW IF THAT MAKES ANY SENSE, BUT IT'S LIKE.. I'M LIKE A LITTLE KID LIKE THAT." - TIGA, TILL MUSIKBYRÅN

▲ Foto: EMI Music

La Fleur

Ena hälften av fantastiska technoduon Housewives, Sanna La Fleur Engdahl, kör solo som musikproducenten och DJ:n La Fleur – nyligen utflyttad till Berlin.

När du producerar eget material, på vilket sätt påverkar influenser ditt arbete? Arbetar du aktivt med andras ljud och idéer, eller påverkar sådana saker ditt arbete utan att du tänker på det?

Det är olika, eftersom jag arbetar som DJ också så spelar och lyssnar jag aktivt både på andras och min egen musik. Influenser kommer och går, vissa starkare än andra och vissa får därmed också naturligt mer genomslag. Ibland är det en låt man har som favorit, eller en känsla efter ett bra DJ-gig eller en utekväll. I Berlin där jag bor nu finns det många inspirerande och kreativa människor att influeras av. Men oftast är det omedvetet; alla påverkas mer eller mindre av musik omkring en. Alla inspireras av varandra från olika tidsepoker och rörelser inom musiken.

Hur lyssnar du på musik? Lyssnar du fortfarande som innan du började arbeta med musik, eller funderar du alltid på låtens kvaliteter och/eller vad du kan göra med den?

Hur jag lyssnar på musik har förändrats mycket sedan jag började producera musik själv. Jag har inte hållit på så länge så "arbetsskadan" är fortfarande behaglig och jag kan "bara lyssna." Men jag analyserar musik mycket mer nu, bryter ner den i mindre beståndsdelar när jag lyssnar. Det kan vara både enskilda ljud och hur det som helhet skulle låta bättre. Men det gäller främst musik jag arbetar med, det vill säga elektronisk dansmusik; andra genrer slinker lättare igenom utan granskning eller eftertanke.

Vad motiverar dig att omarbeta någons låt? Finns det en filosofi bakom remixande, några utvecklade tankar kring varför man ska remixa alls och vad remixar innebär?

Det finns en mängd olika anledningar till varför låtar remixas. Det kan vara för att originalet inte är för dansgolvet och man vill göra en klubbversion. Ibland hottas gamla låtar upp. En remix gjord av ett stort namn kan ge mer uppmärksamhet kring ett släpp, eller så vill man kanske att en producent med ett visst sound ska sätta sin prägel på låten. I klubbvärlden är det ju mer regel än undantag att få sina låtar remixade.

Vissa remixar är i princip helt nya låtar, så det måste vara något speciellt med att remixa. Eller är det bara det att någon annan redan har gjort den första biten? Finns det ett inslag av samarbete trots att man inte jobbar tillsammans?

De flesta låtar inom klubb- och dansmusikvärlden är i

▲ Foto: EMI Music

princip nyproducerade i den bemärkelsen att de släpps som nya låtar. Dock är det inte ovanligt att det förekommer samplingar från äldre material. Om man remixar en låt man tycker om så finns det ofta något parti som man gillar mindre eller skulle gjort annorlunda med själv och nu får man chansen att göra om låten precis så som man skulle vilja att den låtit från början. Jag ser det som en form av samarbete, båda får ju utbyte av remixandet.

Känner du till någon som tagit illa upp av en remix av deras låt, eller har du själv drabbats av det? Hur illa kan man förstöra någons verk?

Jag tror att det handlar lite om bakgrunden; varifrån man kommer, hur länge man hållit på. Det är en generationsfråga också. Förut var det mycket mer mitt och ditt. Idag har gränserna för det suddats ut, på gott och ont. Samma sak igen, vissa kanske kallar det att förstöra, andra tycker att man förbättrar. En musiker som inte bett att få sitt verk omarbetat kanske tycker att man förstör, men om remixen säljer som smör i solsken kan det innebära att också originallåten får fler lyssnare. Dessutom finns ju originalet alltid kvar.

www.hypem.com

– Om du inte har upptäckt Hype Machine så är det dags. Här samlas bloggmusik, och däribland en massa remixar

www.remixtheory.net

– Helt hängivet fenomenet delad kultur

www.creativecommons.org

– Ett av alternativen till traditionell copyright, och en betydande part i diskussionen

DJ Nibc

Fredrik Nyberg driver skivbolaget Trunkfunk, och figurerar i olika konstellationer som DJ Nibc, Stuffa, och Tyken.

När du producerar eget material, på vilket sätt påverkar influenser ditt arbete?

Ibland kan jag använda mig av gamla discokivor och låna några harmonier till exempel för att få en vokalist att få rätt känsla i studion. Sen i efterproduktionen tar jag bort samplingen och ändrar om harmonierna helt och arbetar med låten som en remix av det som jag spelade in sången på.

Hur lyssnar du på musik? Lyssnar du fortfarande som innan du började arbeta med musik, eller funderar du alltid på låtens kvaliteter och vad du kan göra med den?

Jag tror att jag alltid lyssnat mer eller mindre på samma sätt på musik. Det handlar först om känslan, sen analyserar jag det från både ett DJ-perspektiv och ett producentperspektiv. Om jag hittar delar jag tycker är bra och snyggt gjorda tekniskt sett – till exempel ett snyggt arrangemang, fet trumprogrammering – analyserar jag låten i roll av producent och försöker bena ut exakt vad det är jag gillar samt ibland vad jag skulle gjort annorlunda.

Hur relaterar du till andras material när du arbetar med det?

Jag försöker att inte fokusera för mycket på originallåten när jag jobbar med en remix. Jag går till våga på samma sätt som när jag skapar en egen låt, ibland använder jag till och med egna låtskisser och ändrar lite i harmonierna så att det funkar bättre med den delen av låten som jag väljer att använda.

Vad måste man tänka på när man använder andras material? Har man ett ansvar att tillföra tillräckligt mycket?

Det kan vara svårt att remixa en låt som man tycker för mycket om eftersom det frestar att använda mycket från originalet. På så sätt gäller det att vara självkritisk och bara köra på om man verkligen känner att man tillför något. Som remixbeställare är min inställning att remixar är minst lika viktiga som att släppa en bra låt. Dessutom tycker jag om att få en musikalisk bredd i varje skivsläpp och brukar därför beställa olika typer av remixar för att nå ut till olika publik.

Vad motiverar dig att omarbeta någons låt?

Det roligaste uppslaget till en remix tycker jag är när man hittar något som är en helt annan stil men som man tror kan funka att kombinera med en annan. Med många origi-

▲ Foto: EMI Music

nallåtar har jag jobbat med kontraster på det sättet; det vill säga blandningar av till exempel house, electro eller techno med pop- eller r'n'b-sång. Men tumregeln är självklart att strunta i det om det inte funkar till 100%. Ofta är en idé intressant i teorin men desto mindre i verkligheten.

Vad tycker du är skillnaden på att be om tillåtelse för att använda någon annans material, och att å andra sidan göra som man vill utan att fråga? Tycker du att man ska köpa låten för att få remixa den? Vill du ha möjligheten att neka tillåtelse?

Jag har inte så stor erfarenhet av den här typen av remixer, men har gjort lite egna remixer och edits för eget bruk som DJ för ganska långesen, vilket jag tycker är helt ok. Annars brukar jag i regel inte göra remixer utan tillåtelse, men det kan vara kul och smickrande när folk gör det med ens egna låtar så jag har inte så mycket emot att folk inte alltid ber om lov. Det beror dock på i vilket sammanhang musiken används och om de ger originalartisten credit.

Känner du till någon som tagit illa upp av en remix av deras låt, eller har du själv drabbats av det? Hur illa kan man förstöra någons verk?

Jag har hört mashups i falska tonarter och remixer av mina låtar som verkligen låtit skit, och sånt som varit i stilar som jag själv inte gillar; till exempel en happy hardcore-remix på låten "Every Word" som släpptes för några år sen. Jag har aldrig tagit illa upp än, men vem vet, den dagen kanske kommer. Jag hoppas dock att folk är öppensinnade för den här typen av företeelser. Det känns i princip lika omöjligt att stoppa sånt här som fildelning, och jag tror att det till största del gynnar artisterna.

Vad tycker du om copyright och rörelserna för att förändra lagstiftningen och ersätta gamla system? Behöver vi nya regler?

Viss copyright och lagstiftning tycker jag fortfarande funkar och det är bra att organisationer som STIM, SAMI/IFPI, m.fl. finns för låtskrivare, indielabels och artister idag. Men jag har sett vad motsvarande organisationer runt om i världen kan göra, och det finns definitivt mycket de svenska kan lära. Holländska insamlingsorganisationen Buma/Stemra till exempel, arrangerar Amsterdam Dance Event och promötar holländska dansmusikproducenter och låtskrivare på ett väldigt bra sätt.

Självklart är allt under ständig förändring och lagstiftningen behöver följa med. Ett exempel på ett hyfsat nytt intressant fenomen är tjänsten som Spotify, där fördelen är att musiken är billig för lyssnarna och artisterna får betalt på ungefär samma sätt som via radio, det vill säga baserat på hur mycket folk spelar deras låtar. ▲

**WHERE DREAMS
COME TRUE..**

NU ÄVEN I MOBILEN! PLAYAHEAD.SE/MOBILE

WWW.PLAYAHEAD.SE - KING OF INTERNET